

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

Кафедра дошкільної і початкової освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ Юрій Лянной

« _____ » _____ 2023 р.

ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
013 ПОЧАТКОВА ОСВІТА

Суми – 2023

Розробники:

1. Лобова О.В., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної і початкової освіти.
2. Васько О.О., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної і початкової освіти.
3. Парфілова С.Л., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної і початкової освіти.
4. Колишкіна А.П., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної і початкової освіти.
5. Білер О.С. кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної і початкової освіти.

Програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри дошкільної і початкової освіти (протокол № 1 від 30 серпня 2023 року)

Завідувач кафедри
кандидат педагогічних наук,
доцент

Наталія Павлушенко

1. Мета підвищення кваліфікації

Метою курсів підвищення кваліфікації є вдосконалення базових та професійної компетентностей на основі модернізації змісту, форм і методів навчання; впровадження інноваційних технологій у освітній процес; набуття науково-педагогічного досвіду у межах спеціальності.

Програма курсів підвищення кваліфікації складена у відповідності із Законом України «Про загальну середню освіту», Державним стандартом початкової загальної освіти (2018 р.) та Концепцією Нової української школи.

Курси розраховано на 180 години (6 кредитів) і складаються з 5 розділів. Кожен розділ забезпечує опанування окремими напрямом підвищення професійної компетентності і не залежить від інших. Кредит містить аудиторну та самостійну частини. Аудиторна складає третю частину, куди входять тренінгові заняття, інтерактивні лекції, майстер-класи, дискусії, конференції тощо. Дві треті відведено на самостійну роботу.

2. Результати підвищення кваліфікації

Удосконалення професійної майстерності на основі сучасних підходів до форм, методів, структури та змісту навчання, активізація творчої діяльності та професійного самовдосконалення педагогів.

У результаті проходження курсів підвищення кваліфікації здобувач повинен *знати*:

- законодавство про освіту та нормативно-правове її забезпечення відповідно до сучасних реформ;
- зміст, завдання, змістові лінії Державного стандарту початкової загальної освіти;
- інноваційні педагогічні технології, їх зміст і концептуальні положення;

уміти:

- проявляти професійну майстерність та компетентність;
- користуватися системою інформаційних, телекомунікаційних та комп'ютерних засобів навчання;
- впроваджувати у свою педагогічну практику інноваційні освітні

технології;

- творчо застосовувати в педагогічній практиці досвіди новаторів України та зарубіжжя; пропагувати власний досвід;
- апробувати нові підручники, посібники, авторські програми і підручники.

3. Програма підвищення кваліфікації

РОЗДІЛ 1. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ (1 кредит)

Тема 1.1. Психологічний супровід в умовах Нової української школи

Організація соціально-психологічних умов для психологічного розвитку дитини. Діагностика розвитку компетентностей. Дослідження пізнавальної сфери молодшого школяра. Моніторинг розвитку емоційно-вольової сфери учнів - соціальної, рефлексивної та комунікативної компетентності.

Тема 1.2. Психологічний супровід інклюзії в Новій українській школі

Консультативна психологічна допомога, батькам (законним представникам) з питань психології інклюзивної освіти. Корекційно-розвивальна робота в інклюзивних класах. Розвиток адаптаційних можливостей, дітей з обмеженими можливостями. Формування психологічної готовності учасників освітнього процесу до взаємодії в інклюзивному середовищі з дітьми, з особливими освітніми проблемами.

Тема 1.3. Педагогіка Нової української школи

Мета, головні компоненти Концепції Нової української школи. Компетентнісний підхід, ключові компетентності, педагогіка і партнерство. Особливості організації освітнього процесу. Принципи Державного стандарту початкової загальної освіти. Інтеграція в освіті. Співпраця з батьками. Асистент вчителя.

Тема 1.4. Інноваційна діяльність психолога в Новій українській школі

Медіація як посередництво у конфлікті (протистояння учня та вчителя, груп дітей, групове цькування). Навчання антистресової поведінки. Булінг – як психологічна проблема. Психологічні техніки протидії боулінгу. Мобінг – як загальна психолого-педагогічна проблема в сучасній українській школі.

Тема 1.5. Впровадження основних педагогічних ідей Нової української школи в практику діяльності вчителя початкових класів.

Наскрізні вміння. Особливості організації освітнього середовища. Ранкові зустрічі, правила та рутини класу. Навчальні центри і осередки. Інтегроване навчання.

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНІ ДИДАКТИКО-МЕТОДИЧНІ ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ЕФЕКТИВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ (1 кредит)

Тема 2.1. Технологія організації освітнього процесу в діяльнісній парадигмі

Сучасні підходи до організації навчально-пошукової діяльності учнів. Взаємодія вчителя та учнів у процесі навчально-пошукової діяльності. Технологія організації навчального процесу, спрямованого на формування готовності до саморозвитку. Процес самовизначення учня до діяльності. Індивідуальна освітня траєкторія. Алгоритми індивідуальної освіти.

Тема 2.2. Педагогічні умови формування пізнавальної мотивації молодших школярів у процесі навчально-пошукової діяльності

Педагогічні умови як обставини навчальної взаємодії вчителя та учнів. Формування пізнавальної мотивації в процесі навчання. Систематичне і цілеспрямоване орієнтування учнів на активне мотивоване оволодіння системою знань і способів діяльності (система прийомів). Застосування дослідницького методу навчання у поєднанні індивідуальних і групових форм організації пошукової діяльності молодших школярів. Створення ситуацій успіху в навчально-пошуковій діяльності, орієнтованих на зміцнення мотиваційного підґрунтя пізнавальної активності учнів.

Тема 2.3. Проблемне навчання в сучасній початковій школі

Методи проблемного навчання: проблемний виклад знань, частково-пошуковий (евристична бесіда), дослідницький метод. Дидактичні можливості проблемної ситуації та умови її застосування. Проблемна задача: сутність, структура і типологія. Система проблемних задач і рівні їх складності. Умови

складання і процес вирішення проблемної задачі. Проблемне запитання.

Тема 2.4. Рефлексія у навчанні учнів початкової школи

Принципи, методи і форми освітньої рефлексії. Методика організації рефлексії учня на уроці. Психологічний підхід до організації рефлексії молодших школярів. Взаємозв'язок рефлексії і цілепокладання. Рефлексивні завдання і запитання.

Тема 2.5. Методологічні основи й технологія системного підходу до педагогічного аналізу й самоаналізу уроку

Аналіз уроку як один з основних інструментів реалізації психолого-педагогічного аспекту внутрішньшкільного управління. Заелементний підхід до аналізу уроку. Сучасна практика педагогічного аналізу уроку. Місце аналізу уроку в процесі пізнання. Метод педагогічного аналізу уроку. Технологія системного підходу до аналізу етапованого уроку. Технологія системного підходу до аналізу уроку через навчально-виховний момент. Системний підхід до аналізу уроку розвивального навчання. Системний підхід до самоаналізу уроку вчителем. Методика аналізу уроку від трієдиної мети уроку, від кінцевого результату, методом «риб'яча кістка». Аналіз найважливіших «вузлів» уроку. Система управління якістю знань у школі.

РОЗДІЛ 3. СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ (1 кредит)

Тема 3.1. Основні інструменти для створення інтерактивності в PowerPoint

Інструменти для створення інтерактивності в PowerPoint: гіперпосилання, тригери, кнопки керування. Алгоритми створення гіперпосилань, тригерів, кнопок керування. Можливості гіперпосилань і тригерів.

Тема 3.2. Технологія створення інтерактивних засобів навчання в середовищі PowerPoint

Технологія створення тренажерів з використанням гіперпосилань. Алгоритм роботи зі створення інтерактивних ігор. Технологічні прийоми створення інтерактивних ігор: переміщення або зникнення об'єктів, технологія

«гарячих зон».

Тема 3.3. Використання online-дошки.

Можливості використання online-дошки на уроці та позаурочній діяльності: способи використання online-дошки педагогами; можливості online-дошки для педагогів; можливості online-дошки для учнів; огляд сервісів для створення online-дошки.

Інші сфери використання online-дошки у професійній діяльності педагога: приклади використання online-дошки педагогами.

Тема 3.4. Технологія створення online-дошки

Технологія створення online-дошки Linolt та розміщення на ній різних видів інформації: реєстрація на сайті; розміщення на дошці текстової інформації, відео, рисунків, посилань.

Технологія створення online-дошки Padlet та розміщення на ній різних видів інформації: реєстрація на сайті; розміщення на дошці текстової інформації, відео, рисунків, посилань.

Тема 3.5. Використання online-дошки для колективної роботи учнів

Можливості використання online-дошки для колективної роботи учнів. Форми організації роботи учнів. Етапи організації колективної роботи учнів на online-дошці.

РОЗДІЛ 4. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТІВ МАТЕМАТИЧНОЇ І ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ (1 кредит)

Тема 4.1. Інтерактивні технології у викладанні початкового курсу математики

Сутність поняття технологія навчання. Технології навчання математики у початкових класах. Поняття «інтерактивні технології навчання». Класифікація інтерактивних технологій навчання. Інтерактивні технології кооперативного навчання математики. Інтерактивні технології колективно-групового навчання на уроках математики. Інтерактивних технології ситуативного моделювання і опрацювання дискусійних питань.

Тема 4.2. Тренінгове заняття з використання інтерактивних технологій

при вивченні математики

Моделювання стратегії реалізації технологій інтерактивного навчання при вивченні математики. Мікрвикладання. Аналіз результатів.

Тема 4.3-4.4. Використання новітніх освітніх технологій навчання природознавства учнів початкових класів

Формування дослідницької поведінки молодших школярів за методикою О.Савенкова. Використання ТРВЗ-технології: сутність ТРВЗ-технології; методи ТРВЗ-технології; ігри та тренінгу межах ТРВЗ-технології. Упровадження інтерактивних технологій навчання природознавства. Навчальний діалог - комунікативна лінія інтерактивного навчання. Технологія проектування в історико-педагогічному контексті. Методика організації творчого проектування в початковій школі. Застосування технології проектування на уроках природознавства.

Тема 4.5. Проблемні та дискусійні питання на інтерактивних уроках у процесі навчання освітньої галузі «Природознавство»

Методика постановки проблемних питань. Методика постановки дискусійних питань. Тренінгові вправи.

РОЗДІЛ 5. ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ ТА ПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ЗМІСТІ СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТИ (2 кредита)

Тема 5.1. Формування екологічної компетентності молодших школярів у процесі вивчення природознавства

Актуальні питання охорони природи. Екологічне виховання: зміст, завдання, принципи. Педагогічний досвід формування екологічної культури молодших школярів. Особливості формування екологічної культури молодших школярів. Педагогічні умови та методи формування екологічної культури у процесі навчання освітньої галузі «Природознавство».

Тема 5.2. Формування громадянської та життєвої компетентності молодших школярів у контексті патріотичного виховання

Сутність, зміст і структура громадянської та життєвої компетентності молодших школярів. Особливості формування громадянської та життєвої

компетентності у процесі патріотичного виховання. Використання інтерактивних вправ у процесі формування громадянської та життєвої компетентності школярів. Формування громадянської та життєвої компетентності школярів на засадах інтеграції знань.

Тема 5.3. Краєзнавство як основа формування ціннісного ставлення особистості до рідного краю

Аналіз поняття «ціннісне ставлення». Краєзнавство як основа формування ціннісного ставлення особистості до рідного краю. Інтегрування краєзнавчого матеріалу в зміст навчальної (урочної) та виховної (позаурочної) діяльності. Методи та прийоми навчання і виховання з метою інтегрування краєзнавчого матеріалу. Складання краєзнавчої скарбнички.

Тема 5.4. Реалізація ідей Нової української школи у підручниках «Мистецтво» (1-2 класи)

Сутність і специфіка викладання інтегрованого курсу «Мистецтво». Порівняльний аналіз відповідної галузі Типових освітніх програм. Презентація підручників О.В.Лобової «Мистецтво» для 1 та 2 класів. Тематична структура і зміст підручників. Реалізація у підручниках провідних ідей Нової української школи. Формування ключових та предметних компетентностей у змісті початкової мистецької освіти.

Тема 5.5. Методичні аспекти мистецької освіти молодших школярів за підручниками «Мистецтво» (1-2 класи)

Диференціювання та інтеграція різних видів мистецької діяльності у підручнику. Методичні аспекти формування ключових та предметних компетентностей у змісті початкової мистецької освіти. Методика організації слухацької та вокальної діяльності школярів за підручниками. Форми і методи організації різних видів образотворчої діяльності учнів. Організація роботи за підручником при викладанні інтегрованого курсу двома вчителями.

4. Пропонується участь у роботі Всеукраїнських науково-практичних конференцій на базі кафедри дошкільної і початкової освіти (листопад, квітень).

5 Рекомендовані джерела інформації

Основні:

До 1 розділу

1. Електронна платформа «Нова українська школа», www.nus.inf.ua
2. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017.- 206 с.issn978-966-2432-43-5.
3. www.nus.org.ua
4. www.inf.org.ua
5. <https://www.youtube.com/watch?v=dS84FjhsNel>

До 2 розділу

1. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. К., 2004.
2. Химинець В.В. Інновації в сучасній школі. Ужгород. 2004.
3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. К., 2004.
4. Попова О.В. Становлення і розвиток інноваційних педагогічних ідей в Україні у ХХ столітті. Харків, 2001.
5. Подмазін С. Проблема змісту особистісноорієнтованої освіти. *Директор школи. Україна.* №7-8. 2000.
6. Васьков Ю.В. Педагогічні теорії, технології, досвід (дидактичний аспект). - Х.: Скорпіон, 2000. - 120с.
7. Даниленко Л.І., Паламарчук В.Ф. Наукові засади інноваційної діяльності в Україні. *Постметодика.* 2004. № 2-3. С. 11-19.
8. Оцінювання та відбір педагогічних інновацій: теоретико-прикладний аспект / За ред. Л.І. Даниленко. К.: Логос, 2001. 185 с.
9. Химинець В.В., Кірик М.Ю. Інновації в освіті. Інновації в початковій школі. Тернопіль, 2009. 308 с.

До розділу 3

1. Блокнот математика - Сайт учителя математики

Абрамовой Юлии Анатольевны. Представление опыта работы по теме «Интерактивные игры на уроках математики». URL: [http://ulava.ucoz.ru/load/nauchno metodicheskaia deiatelnost/predstavlenie](http://ulava.ucoz.ru/load/nauchno_metodicheskaia_deiatelnost/predstavlenie_opyta_raboty_po_teme_interaktivnye_igry_na_urokakh_matematiki/12-1-0-62)

[opvta raboty po teme interaktivnye igry na urokakh matematiki/12-1-0-62](http://ulava.ucoz.ru/load/nauchno_metodicheskaia_deiatelnost/predstavlenie_opyta_raboty_po_teme_interaktivnye_igry_na_urokakh_matematiki/12-1-0-62)

2. Википедия. Свободная энциклопедия / Дидактические игры.

URL: [https://ru.wikipedia.org/wiki/Дидактические игры](https://ru.wikipedia.org/wiki/Дидактические_игры)

3. Открытый урок 1 сентября. Педагогическая мастерская. Создание дидактических игр через использование мультимедийной программы Microsoft PowerPoint. URL: <http://открытыйурок.рф/статьи/662357/>

4. Учебно-методический кабинет – сайт для педагогов. Мастер-класс по созданию интерактивной презентации в PowerPoint «Найди 10 отличий».

URL:

<http://ped-kopilka.ru/blogs/velmirarafailovna-murzakaeva/master-klas-po-sozdanivuu-interaktivnoi-prezentaci-vpower-point-naidi-10-otlichii.html>

5. Урок 2. Свторення та налаштування дошки Padlet URL: <https://www.voutube.com/watch?v=9ui3tp4R81s>

6. Padlet: виртуальная доска.

URL: <https://www.voutube.com/watch?v=qLv1cLMivv4>

7. Видеоурок Знакомство с сервисом Padlet. URL: <https://www.voutube.com/watch?v=zhV6Mwb0jV4>

8. Серві^іш it. URL: <https://www.voutube.com/watch?v=hK8-UmRQs-A>

9. Леус Е.В. Инструкция по работе с сервисом Padlet. URL: <https://www.voutube.com/watch?v=fdqOARaWaok>

10. Lino. Linoit. Создание онлайн газет, проведение конференций и т.п. Инструкция на русском языке.

URL: <https://www.voutube.com/watch?v=ikS2Xp4S4Mw>

До 4 розділу

1. Інтерактивні технології. Нові підходи.

URL: <https://drive.google.com/file/d/1-B3mWWW2iaCrPu->

YVhs 112XYEQY oXZuz/view

2. Комар О. Застосування інтерактивних технологій на уроках математики.

URL: https://librarv.udpu.edu.ua/librarv_files/psuh_pedagog_prob1_silsk_shkolu/9/visnuk_15.pdf

3. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посібн. / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. За ред. О. І. Пометун. К. : Видавництво А.С.К., 2004. 192 с.

4. Фадєєва Т. О. Інноваційні технології навчання математики у початкових класах: Навчально-методичний посібник для студентів психолого-педагогічного факультету педагогічного університету. Кіровоград: Авангард, 2011.

5. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : Навчальний посібник. / І. М. Дичківська. К. : Академвидав, 2004. 352 с.

6. Кукушин В. С. Современные педагогические технологии. Начальная школа :пособ. для учителя / В. С. Кукушин. Ростов-н/Д. :Фенікс, 2003. 449 с.

7. Освітні технології : навч.-метод. посіб. / за ред. О. М. Пехоти. К. : С.К., 2003. 255 с.

8. Педагогические технологии : учеб.пособ. / авт. сост. Т. П. Сальникова. М. : Сфера, 2005. - 128 с.

До 5 розділу

1. Дерябо С. Д. Экологическая педагогика и психология: / С. Д. Дерябо, А. А. Ясвин. Учебное пособие для студентов вузов. Ростов-на-Дону: Феникс, 1996. 480 с.

2. Бібік Н. М. Зростаємо громадянами: Розповідь про Конституцію України: Навчальний посібник / Н. М. Бібік, М. М. Ілляш. К. : Веселка, 2000. - 87 с.

3. Пустовіт Г.П. Екологічне виховання учнів початкових класів у позашкільних навчальних закладах: / Г.П. Пустовіт. Навч.-метод. посібник. К.: 2002. 270 с.

4. Пометун О. І. Формування громадянської компетентності: погляд з

позиції сучасної педагогічної науки. *Вісник програм шкільних обмінів*. 2005. № 23. С. 18.

5. Пономаренко Л. Виховання громадянськості у молодших класах. *Початкова школа*. 2001. №3. С. 17-20.

6. Симонова Л. П. Экологическое образование в начальной школе: Учебное пособие для студентов средних педагогических учебных заведений. М.: Академия, 2000. 160 с.

7. Сластенина Е.С. Экологическое образование в подготовке учителя М., 1984. 68 с.

8. Лобова О.В. Мистецтво : підручник інтегрованого курсу для 1 класу закладів загальної середньої освіти. К. : Школяр, 2018. 144 с.

9. Лобова О.В. Мистецтво : робочий зошит альбом з інтегрованого курсу для 1 класу закладів загальної середньої освіти. К. : Школяр, 2018. 72 с.

10. Лобова О.В. Мистецтво : підручник інтегрованого курсу для 2 класу закладів загальної середньої освіти . К. : Школяр, 2019. 144 с.

11. Лобова О.В. Мистецтво : робочий зошит альбом з інтегрованого курсу для 2 класу закладів загальної середньої освіти К. : Школяр, 2018. 72 с.

12. Лобова О.В. Орієнтовний календарний план уроків мистецтва в 1 класі (I семестр) *Мистецтво та освіта*. 2018. № 3 (89). С. 45-47.

13. Лобова О.В. Орієнтовний календарний план уроків мистецтва в 1 класі (II семестр) . *Мистецтво та освіта*. 2018. № 4 (90). С. 48-50.

14. Лобова О.В. Реалізація ідей Нової української школи в підручниках «Мистецтво» (1 та 2 класи). *Мистецтво та освіта*. 2019. № 3 (93). С. 32-35, 60-61.

15. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти (Інтернет джерела)

Додаткові

До розділу 3

1. Анимация в PowerPoint. Общие правила анимации.

URL: <https://www.youtube.com/watch?v=QY0oDTZOnEM>

2. Видеоролик по созданию игры с помощью Power Point. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=YSZE7TUXOdA>

3. Дополнительные возможности PowerPoint.

URL: <https://sites.google.com/site/powerpointupgrade21/dopolnitelnye-vozmoznosti-powerpo>

4. Игра «Собери овощи в корзину».

URL: <https://www.youtube.com/watch?v=nbT3k95nXRY>

5. Как применять триггеры в PowerPoint.

URL: <https://www.youtube.com/watch?v=6bhweZpRYJA>

6. Как работать с интерактивной онлайн доской Padlet? How to use interactive board Padlet? URL: https://www.youtube.com/watch?v=iB_D8YFs6Rk

7. Как работать с онлайн доской Padlet. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=AP282dnRquA>

<https://www.youtube.com/watch?v=AP282dnRquA>

8. Как работать с онлайн стенгазетой PADLET. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ttbhimOszV0>

<https://www.youtube.com/watch?v=ttbhimOszV0>

9. Методичні родзинки Відеурок 5 «Padlet - чиста стіна». URL:

https://www.youtube.com/watch?v=lhr4pJ_l05IY

10. Практикум Padlet. URL:

https://www.youtube.com/watch?v=sT_xqiBihaGM

11. Технология развивающего обучения с использованием

виртуальной доски Padlet.

URL: <https://www.youtube.com/watch?v=SPEZifwsx0>

12. Триггеры.

URL: https://www.youtube.com/watch?time_continue=76&v=4UuftvcXNDs